

Mads Davidsens prædiken juleaften

Taler

Mads Davidsen
Biskop over Fyens Stift

Dato

24. december 2024

Sted

Odense Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, vers 1-14

- 1 Forestil dig, at du går udover en knoldet mark en frostklar nat. Du går på marken, stjernerne lyser på himlen og du mærker stilheden i sindet. Det er det billede Grundtvig maler med salmen Det kimer nu til julefest.
- 5 Det er salmerne, der gør julen til jul. De salmer, vi skal synge i dag. Det kimer nu til julefest, Et barn er født i Betlehem, Her kommer Jesus dine små, og Dejlig er jorden. Salmerne er som døre, der åbner op mellem fortiden og nutiden, mellem himmel og jord.
- 10 Jeg har læst teologi i mange år. Læst Bibelen og evangelierne, der på hver deres måde fortæller om Jesu fødsel. Lukas fortæller om stalden og hyrderne på marken, Matthæus om de vise mænd og Johannes om Guds Ord, der tændes som et lys i mørket. Men det er salmerne, der fortæller om julen – altså om den jul, vi kender. Jul med kirkegang, juletræ, pynt, nisser, and, flæskesteg og gaver.
- 15 Salmedigterne digter os ind i julefortællingen. Jesu fødsel er ikke fremmed, det er en fest, vi kan genkende og være med til også i dag. Bemærk, hvad vi lige har sunget i Det kimer nu. Hvordan Grundtvig inviterer os med indenfor i stalden, og siden hvordan Jesus selv bliver inviteret med til julefest i vores hytter. Ja,
- 20 hvorfor ikke!
- Kom med, skriver Grundtvig. Kom med, og lad os gå med stille sind til hyrderne på marken ind. Grundtvig får os til at gå og bevæge os helt ubesværet rundt mellem fortid og nutid. Han opfordrer os til at gå med ud på marken, den
- 25 knoldede frostkolde danske mark, men også marken i Palæstina. For Grundtvig vidste om nogen, at vi danskere kender til det at gå på en mark, at vi kan forestille os marker, som en del af vores indre landskab.

30 Han havde selv gået på markerne, da han voksede op ved Thyregod og skulle gå med store besværlige træsko, på frosne og knoldede marker. Marken var stedet for arbejde, såning, høst og årstidernes skiften.

Vi kender det med at gå i mørket også i dag. Hvem har ikke prøvet at gå i mørket
35 og mærke, hvordan hver et træ, hver en busk kaster lange skygger i det mørke landskab. Derfor kan vi også forestille os, hvor godt det er, når lyset pludselig bryder frem, når lyset jager skyggerne på flugt. Det må være sådan, hyrderne oplevede det julenat. Lyset på himlen, Jesu fødsel, hvordan alt med et blev lys og englesang.

40

Jeg er fuldkommen med. Salmerne åbner en masse døre også til mit indre. De mange juleaftener, dansen om juletræet. Bedsteforældre, onkler og tanter, mennesker som slet ikke lever mere. Alligevel er de med i mit indre landskab. Vi går ubesværet rundt, som om kredsen om juletræet er langt større, end man kan
45 se. Jeg husker stemmer, dufte, følelser og gaver, jeg husker, hvordan jeg sad i min barndoms kirke. Jeg husker Disney sjov, julemiddag og gaver.

Vi har alle sammen sådan et landskab indeni. Minder og billeder. Gode og svære. Men uanset hvordan dit julelandskab ser ud indeni, så er det salmerne og
50 traditionerne, der samler os og gør, at vi mindes. Den næsten evige gentagelse skaber nye gode minder for vores børn og vores kære.

Grundtvig fortæller om marken, mørket, det stille sind, hytten og hjemmet. Alt sammen bliver det beskrevet som en himmelsk stad eller en himmelby, som han
55 skriver om det i Et barn er født i Betlehem. Himmelbyen er den by, som opstår juleaften, når vi hører budskabet om Jesu fødsel og opdager, hvordan dette budskab overvinder alt nød. Himmelbyen er gentagelsen, det at vi genskaber julen i kirken, i hjemmet, omkring træet. Det er himmelbyen, som vi alle sammen har knoklet for at nå frem til gennem hele den travle december.

60

Alt er forberedt, gaverne er pakket ind, der er købt ind til mad og sat tid af til at gå i kirke. Anden er i ovnen, træet er pyntet. Det er som om, vi sammen giver plads til det øjeblik, hvor vi lader julen trænge ind, hvor vi går på de lyseblå stjernetæpper hen til kirken og synger med, som var vi Guds engle. Døren til
65 himmelbyen er åben.

Vi skal selvfølgelig slutte af med salmen Dejlig er jorden. Det er en provokerende titel. At skrive at jorden er dejlig i en tid med krig og ondskab. At
70 skulle synge, at jorden er dejlig, hvis man er syg eller i sorg eller på anden måde slet ikke er klar til at tage julen ind. Men Ingemann kendte om nogen til nød og krig. Han oplevede Københavns bombardement, han oplevede treårskrigen. Alligevel maler han insisterende med sin egen unikke ordpensel. Dejlig er jorden, skriver han, og favner dermed al verdens ondskab, nød og elendighed.
75 Han gør det for at lade det hele indkapsle og overbyde det af den skønneste englesang og et budskab om fred på jorden.

Det er kulminationen på julen, når Ingemann i ord, toner og billeder viser, hvordan slægterne vandrer i generationer hen over himlen i et stort pilgrimstog.
80 Døde og levende går sammen. Det er det ultimative billede på julen. Jeg håber, I går med, at I vil åbne jeres indre julelandskab, så I kan tage imod dette smukke billede:

Aldrig forstummer
85 tonen fra himlen
i sjælens glade pilgrimssang

Salmerne får evangeliet til at leve. Vi kan bevæge os frit mellem mark og hytte, dengang og nu. Og det er, når man åbner for adgangen til julen både i det indre
90 og det ydre, lader himmel og jord mødes, at man fornemmer, at Gud er til stede, at evigheden strømmer ind i tiden, at lyset strømmer ind i sindet. Så ved vi, at Jesusbarnet er født, at Gud er kommet til jorden, og at julefreden kan sænke sig.

Pas nu godt på den gode gamle jul, og god tur ind i himmelbyen.
95
Jeg ønsker jer alle en rigtig glædelig og velsignet jul.

Fred være med jer

100 Amen.

Kilde

Manuskript taget fra fyensstift.dk med tilladelse fra udgiver.

105 **Kildetype**

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mads-davidsens-praediken-juleaften>

110

115

120

125

130

135

140